

Előfizetés díj helyben:
 Egész évre 8 frt=16 korona.
 Fél évre 4 frt=8 korona.
 Negyedévre 2 frt=4 korona.

Vidékre 1 frttal több.

Hirdetés díj:
 Egész oldal 10 frt. Fél oldal 6 frt.
 Negyedoldal 3 frt.

Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr
 kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN

EGYES SZÁM ÁRA 15 KR.

Szerkesztőség:

VII-ik kör, Virág-utca 337. szám.
 Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.

Hirdetések felvételnek:

Krausz és Fischer könyvnyomdájában.

„Nyilttér“ sora 15 krajczár.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak
 el s kéziratok nem adatnak vissza

Felhívás előfizetésre.

A „Szabadság“ a küszöbön lévő új év elsejével

XVIII. évfolyamába lép.

Már maga ezen tény fölöslegessé teszi nekünk, hogy lapunkat, mely csaknem két évtized óta hiven szolgálta a nagy közönség érdekeit, újlag ajánljuk a közönség szives figyelmébe.

Lapunk hosszú pályafutása alatt bebizonyította, hogy következetesen hű maradt nagy elveihez és meggyőződéséhez, s bátran harcol szent zászlója alatt, melyen ez ige büszkélkedik:

„Szabadság, egyenlőség testvériség“.

A mellett hű öre volt és maradt Szabadka város közönsége érdekeinek, miért viszont-szolgálatul nem kérünk mást, csupán tömeges

előfizetést,

mely negyedévre csak

2 frt,

s így egész évre

8 frt.

Tisztelettel:

a „Szabadság“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

A „Szabadság“ jelen száma a családi karácsonyi ünnepek miatt nem szerdán, hanem kedden jelenik meg. A széthordás hétfőn este is megtörténhetik, kérjük ezt tudomásul venni.

... És az Ur angyalai harsonaszó mellett hirdetéki a világnak, hogy ime, eljött a Megváltó, tehát: „Dicsőség a magasságbeli Istennek, békesség e földön és jóakarát az emberekhez!“

A karácsony tehát a béke ünnepe.

A béke pedig a boldogság alapfeltétele, mely nélkül örömmé változik minden öröm és frázissá minden jóakarát.

Midőn tehát e szent napon olvasóinknak és barátainknak. sőt ellenségeinknek is

boldog ünneplést

kívánunk, — hogy meg ne hazudtoljuk önmagunkat, elfojtjuk magunkban a városunkban uralkodó viszonyok feletti

megbotránkozásunkat, és ünnepelvén az ünneplőkkel, örvendvén az örvendőkkel, mi sem teszünk és kívánunk mást, még a polgármesternek sem, mint csak azt:

„béke velünk!“

Pedig lelkiismeretünk azt sugallja, hogy tán nem is cselekszünk teljesen korrektül, midőn ezuttal eltekintünk tisztunktól, hogy városunk közönségének érdekeit védelmezendő, rámutasunk azokra a botránnyos visszaélésekre és gazdálkodásra, melyben a toronyalattiak ezen érdekeket veszélyeztetik és sajnálattal bár, de ma elmulasztjuk az alkalmat, hogy bevilágítsunk abba a pokoli sötétségbe, mely a torony alatt elfed minden piszkot és ármányt, mert meg vagyunk róla győződve, hogy olvasóink is csak békét akarnak élvezni ma, a béke nagy ünnepén, s ők sem kívánnak a torony alattiaknak egyebet, csak:

„Pax vobis!“

A polgármester nem pöröl. A polgármester belátta, hogy nekünk van igazunk. Ez az igazság pedig abban áll, — a mint már lapunkban jelezve volt, — hogy a polgármester ellenfelei által meg akarja magát kéretni: bocsássunk meg egymásnak. Mi azonban Antunovich Máté, Mamuzsich Ágoston és társaik személyében nem olyan embereket ismerünk, a kik a polgármesternek juhászostorral megvert komondorai legyenek. Csak tessék kirukkolni! A ki a polgármester ellen vétett (??) az felelni is fog, csak a sorompók elé!

Rendőrségünk és a szabályrendeletek.

Ünnepet ülünk. A keresztény világ béke napokat óhajt a családok tűzheleynél.

Ezeket a béke napokat mi sem szeretjük megháborítani, mert mint keresztény emberek ezen a napon mi is csak azt hirdetjük:

legyen boldogság a földön.

És még is kénytelenek vagyunk e szent napok alatt is pálcát törni rendőrségünk eljárása fölött.

Olmos eső esik, — hó esik és az utbiztosok pontosan felírják, melyik házigazdánál nincs letakarítva hótól a járda és hol nincs behintve homokkal, hamuval, fűrész porral vagy egyéb elcsusztatást megakadályozó anyaggal a járda.

Hát kapitány urak?

ha ki tudják adni a város házipénztárának rovására azt a hivatalos rendeletet, hogy házaik előtt emigyen lássa el mindenki a saját járdáját, valljon miért nem kézbesítik ezt a szigorú meghagyást a városi tanács fejének — **a polgármesternek is.**

Hiszen ha minket büntetnek, teljesen jogosult, mert a belügyminiszterium által jóváhagyott szabályrendelet értelmében ezt a büntetést meg is érdekeljük.

Hanem:

ha a rendőrkapitányság megköveteli tőlünk a házaink előtt való tisztaságot, udvaraink kitakarítását, és megköveteli még azt is: hogy saját házaik előtt a közutakat is rendben tartjuk, akkor megkövetelhetjük mi is, hogy a városi tanács ne csak miránk ügyeltesse fel, hanem vigyázzon utbiztosaira és utkaparóira is: hogy a város közbizonyát képező átjáró utak a korra reggeli órákban rendbe hozassanak.

A meddig a rendőrkapitány Szabadka város tanácsával szemben még ezt sem képes kivinni, addig valóságos **zsarolás** a magán felek ellen a nyomtatványilag kibocsájtott büntető fenyegetéseket városi célokra kihasználni.

Legyen rendes a gazda: akkor majd rendes lesz az alárendeltje is.

Ebből az következik:

büntesse meg önmagát első sorban a hatóság, azután bántsa a magánosokat.

Sajnáljuk, hogy a béke ünnepe kénytelenek vagyunk ezt a szemrehányást felszínre hozni, de a városi állapotok olyanok, hogy ezt a rendőri visszaélést és tulkapást elnézni:

lehetetlen.

A polgármester megretirdt. Ezt mutatja az a körülmény, hogy Antunovits Mátyás és társai ellen folyamatba tett becsület-sértési és vágalmazási perét nem volt elég ereje a mult napokban véglegesen. Megmondtuk mi ezt előre: a polgármester megakarja magát kéretni ellenfeleivel. Mi abban a hitben vagyunk, hogy ez a fogás nem sikerül.

A Wekerle-féle kormány leköszönt.

Ezt a körülményt felhasználják a pap urak arra, hogy megnyilatkoztatják a szabadelvű polgárságot. A sok mindenféle új lap között az egyik s z a b a d k a i ujság is akart egyet rugni a haldokló oroszánokon és a következőket írja:

„Bukásuknak oka ök maguk. Nem kellett volna olyan kézzel belenyulni az egyház politikai ügyekbe mint ök tették. Akkor nem lettek volna kénytelenek a függetlenekkel, Kossuthokkal és az ördögökkel

szövetségre lépni.

Hát engedelmet kérünk: mi a tisztelendő urakkal nem vitatkozunk, de a mi álláspontunkat sem a plébánosok, sem a magasabb egyházi méltóságok épen úgy nem befolyásolják mint a herceg primás.

A vészharang megkondult, a viszhang kong, a papzsák be van tömve, ha abban a társadalmi kérdésben a papság mozog is, eredményt elérni nem fog, mert a föld mozog tovább: *és ezt a mozgást a papok nem fogják megakasztani.*

A papok tehetnek a szószekekről az ördögökről és a társadalmi dolgokról hamis nyilatkozatokat, de nem fognak félrevezetni művelt embereket most nekik istápolóként csupán csak:

az értelmetlen tömeg marad.

Ha ezzel meg vannak elégedve, akkor legyenek nyugodtak,

a pornép támogatni fogja őket.

Irodalom, művészet.

Színház. — *Kedden, f. hó 18-án, „itt először Catulle Mendès nagyhatású színműve a bpesti nemzeti színház műsoráról! „Tabarin felesége“ dráma 1 felvonásban.“* A színlap, no meg a fővárosi kritika sokkal többet elmondott erről a hatalmas kis apróságról, hogy sem szükség volna még a mi észrevételünkre. Mi nem vettünk észre semmit. Azaz bocsánat, *észrevettük, hogy Halmayra* mint színészre nem pazaroltuk hiába dicséreteinket, és azt, hogy Palotay — vagy kicsoda — versenyt szavalt Tabariné született *Boross Ferikével*, de csak a — ponyva mögöl. Mászt nem vettünk észre; komolyan, semmit sem vettünk észre. A „Hajótörött“-et Molnár szavaltta, azaz hogy inkább alakította, még pedig teljes művészi bravourral. A „Bál királynő“ nagyon tetszett; s még *Láng Iluska* is, pedig cseppet sem volt bálkirálynői alak. *Nikó Lina* összeszedt

magát és bemutatta — pardon: — ifjúkori művészetének roncsait.

Szerdén ugyanez.

Csütörtökön Boross Ferike jutalomjátékául az „Örök törvény“ támadt fel a lomtárbul szegény kedves Ferike vesztére. Az „anyagi siker“ ugyanis annyira megszegyelte magát az u. n. „erkölcsi siker“ nagysága előtt, hogy a — deficit háta mögé bujt. Vigasztalódjék a kisasszony. *Szabadkán*, nem a színész nő művészi bece hozza az anyagi sikereket, hanem az udvarlovak.

Pénteken félhelyárok mellett ment „Romeó és Julia“. A közönségnek roppantul imponált Milassiné ziháása.

Szombaton „Fanchon asszony leánya“ mutattatott be. Azoknak, a kik végignézték, és nem voltak az előadás után tisztában, hogy a darab tulajdonképpen melyik drámai válfajhoz tartozik, megmondjuk, hogy operette volt. Az ugyanis ne ejtsen senkit tévedésbe, hogy a „Fanchon asszony leánya“ csakugyan operette, bárha a szereplők véletlenül tragédiának is vélték.

Vasárnap, a délutáni előadásról nemszólva, „A kis alamuszi“ adatott, sajna, csak félig felt házacska előtt. Az előadást egyik páholyból Hegyi Aranka is végig nézte. A nagy művész nő maga istapsolt *Halmaynének* és *Boross Endrének*.

Ezzel azt hisszük elég söl sok is van mondva.

— **Uj borászati lap.** Rombay Dezső ismert gazdasági író, a legjelesebb szakerök közreműködésével „Magyar Bortermelők Lapja“ czim alatt szőlőművelési és borászati szaklapot indit meg. A lap előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. Az előfizetési díjak a lap kiadóhivatalába: Budapest, Kerepesi-ut 44. sz. küldendők. Mutatványszámot kívánatra bárkinek küld a kiadó hivatal.

— **Lapunk mai számához** a Divat Szalon hazánk e legszebb és legtartalmasabb divat és szépirodalmi közlönyének prospektusa van mellékelve. T. olvasóink különös figyelmébe ajánljuk e minden tekintetben szép női lapot, mely 8 évi fennállása alatt a hazai hölgyközönség kizárólag kedvenczévé küzdötte fel magát.

— **A „Fővárosi Lapok“**, mely 31 éven át, mint az egyetlen magyar szépirodalmi lap, a művelt és előkelő közönség kedvence volt, oly reformon megy keresztül, melyet az olvasó közönség kétségkívül általános tetszéssel fogad: e hó 16-ától kezdve szépirodalmi jellegének megtartása mellett politikai tartalommal is fog bővíteni s mint politikai és szépirodalmi napilap fog megjelenni. A régi szerkesztőség minden tagja továbbra is megmarad, de a munkatársak száma decz. 16-ától kezdve a legkiválóbb új erővel megnégyszereződik. A lap régi szerkesztői Vaduai Károly és Szana Tamás továbbra is a lap munkatársai maradnak; a felelős szerkesztői tisztet azonban, decz. 16-án Porzsolt Kálmán veszi át, ki nemcsak a szépirodalomnak régi munkása, hanem évek óta ismert politikai író is.

H I R E K.

— **Dr. Váli Béla** min. titkár lapunknak egyik legrégebb munkatársa a színészet és szépirodalmi téren és *Váli Ernő* operateur — fülorvos pár napi tartózkodásra városunkba érkeztek.

— **A „szabadkai dalár-egyesület“** f. hó 19-én — miként lapunkban említve volt, — sikerült táncmulatsággal összekötött dalestélyt tartott.

— **A polgári házassági jogról**, a gyermekek vallásáról és az állami anyakönyvekről szóló és Ő Felsége által f. hó 9-én szentesített törvények, minthogy az „Országos Törvénytár“-ban f. hó 18-án megjelentek, attól számítandó egy év mulva, azaz 1894. évi december 18-án lépnek életbe.

— **Egyik laptársunk** a „Szabadkai Hirlap“-tól vesszük át a következő jellemző és jóízű apróságot, melyet igaznak is szeretnénk tartani. „Galgen-humor. A legutóbbi városi közgyűlés alkalmával, a midőn a polgármester Mamuzsich Ágostont a közigazgatási bizottságból kitétele, lejtvet a teremből, kezdett ez utóbbival enyelegni: „No, Ágo mikor dobsz már ki a polgármesteri székből.“ A megszólított vehemens természete daczára sem vesziti el hidegvérét, hanem azt mondja: „Váltig, éjjel-nappal azon töröm inkább a fejem, hogy megmaradhass, de lehetetlen az; nincsen emberi erő mely megmentsen.“ Meglepetés!!“

— **Bács-Bodrogh vármegye** törvényhatósági testülete f. hó 20-án, csütörtökön tartotta Zomborban utolsó közgyűlését. A gyűlés legkiemelkedőbb pontját természetesen ott is a választások képezték. A megürült megyei főügyési állásra ugyanis egyhangulag Molnár Károly dr. ennek helyébe pedig kulai főszolgabíróvá Széchenyi Tamás drt. választották meg. Zombori szolgabíró lett Vujevich Lajos.

— **Nagy korrupció** történt Ó-Becsén. A „Tiszameilégi takarékpénztár“ pénztárosa ugyanis — Popovits Milán — mintegy 70—80 ezer frt elsikkasztása után Szerbiába szökött. Nevezett banknál azután még nagyobb mérvű sikkasztások, csalások és könyvhamisításoknak jöttek nyomára. Az izgatottság Ó-Becsén óriási.

— **A Rendőri Lapok** egyre nyer tartalom-ban és érdekességben. Ez a kitűnően szerkesztett szaklap, mely páratlanul áll a maga nemében, igazán hűzapot pótol és már is nem egy sikerre tekinthet vissza. Érdekes és tanulságos szakcikkek egész gazdag sorozata van benne, a melyeket érdeklődéssel olvashat a nem szakember is, ennél fogva melegen ajánlhatjuk a lapot nem csak a hatóságoknak, a csendőrség és rendőrségnek, hanem a cassinók, olvasókörök és egyetek, valamint a nagyközönségnek is. A lap előfizetési ára hatóságok és hatósági közegek részére: egész évre 7 frt, fél évre 3 frt 50 kr., negyedévre 2 frt., magánosoknak: egész évre 10 frt, félévre 5 frt, és negyedévre 2 frt 50 kr. A lap kiadóhivatala Budapest, kerepesi-ut 19. sz alatt van.

— **Kutya-bíró.** Zenta városának egyik specialitása — hogy a szabadalmazott és a nem szabadalmazott kutyák részére külön bírói állást szerveztek. Mi ugyan nem tudjuk, hogy az a szervezés milyen alapon történt, azt sem tudjuk, valóban igaz-e, hogy az a „kutya-bíró“ elnevezés be van-e ígatva a zentai szabályrendeletek valamelyikébe, de tény az, hogy a zentai nép egy városi tisztviselőt ezzel a kiváló czimmal üdvözöl, s ha kutya-dolga van és kérdezik, hová megy: a „kutya-bíró“-hoz, — a topához.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelemügyi miniszterium tekintettel arra, hogy karácsony este, valamint Sylvester estéje az idén hétfőre esik, s így a karácsonyi ünnepekre, valamint új évre szokásos

bevásárlásokat a fogyasztó közönség rendszerint az említett ünnepeket megelőző két napon belől szokta teljesíteni, kivételesen megengedte, hogy a f. hó 23-ára és e hó 30-ára eső vasárnapokon az ipari munka illetőleg adás-vevés egész napon át végezhető.

— **Lasinszki János** ismert betörő egy Klein Sándor nevezetű egyén kísérelébe Bpestől Szabadkára jött, de itt a rendőrség által letartóztatott; s Lasinszki János ki Szabadkáról kitiltva volt, — Bpestre visszatolonczoltatott. A magát Klein Sándornak nevező egyént mint később kitűnt nem Kleinnek, hanem Koós Józsefnek hívják, s szintén ismert bpesti betörő.

— **Öngyilkosság.** Antunovich Pál vasuti felvigyázó f. hó 17-én Eszéken agyon lötte magát. Öngyilkosságának okául pénzzavart említenek, némelyek meg azt állítják, hogy a feletti bánatában lötte volna magát főbe, hogy Szabadkáról Eszékre helyezték át. Az öngyilkost gyermektelen özvegye gyászolja.

— **A jó ujság** főkéllékei: függetlenség minden irányban; az igazság bátor keresése és kimondása; gazdag és változatos tartalom, melyben a mulattató elem a tanulságossal helyes arányban váltakozzik; gyors értesülés a világ minden tájáról. Mindezen jó tulajdonságokkal dicsekedhetik a magyar olvasó közönség régi kedvence, a *Pesti Hirlap*. Független minden irányban s már elégszer megczáfolta azt a ráfogást, mintha a kormányval vagy bármelyik politikai párttal bárminő összeköttetésben állana. Jól megválogatott gazdag taralmáról elsőrendű írók gondoskodnak, kiknek soraiban maga *Jókai Mór*, a koszorus költő és *Mikszáth Kálmán* is helyet foglal, a legjobb tarcaírók egész táborának élén. De a jószág mellett a tartalom gazdasága is szembeszökő. A *Pesti Hirlap* ma az összes lapokat felülmúlja e tekintetben, mert naponként 20—24, vasárnapokon rendszeren 32 oldal terjedelmű. S még folyton új és új kedvezményekben részelteti előfizetőit. Ilyen a *Pesti Hirlap nagy képes naptára*, melyet még a hónapos előfizető is ingyen kap, karácsonyi ajándéknak. S rendkívüli kedvezmény az is, hogy a *Pesti Hirlap* előfizetői a *Légrády* testvérek kiadásában megjelenő *Párisi Divat* című, fényes kiállítású divatlapot rendkívül olcsó áron megrendelhetik. **Mig** ugyanis a *Pesti Hirlap* előfizetési ára egy óra 1 frt 20 kr, a *Párisi Divat-tal* együtt, mely minden héten megjelenik, szintén csak 1 frt 60 kr; 3 óra a *Pesti Hirlap* 3 frt 50 kr, a divatlappal együtt 4 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a *Pesti Hirlap* kiadóhivatalába (Budapest, V. váci-körút 78. sz.) küldendők. Onnan mutatószámokat is lehet kérni.

— **A Nimród vadásztársaság** szombaton tartotta meg karácsonyi hajtó vadászatát a radonavácsi revierben. 24 vadász vett részt benne 80 hejtővel. 140 drb nyul esett zsákmánnyul. — Erre a Bárány vendéglőben társas vacsorát rendeztek mely a legkedélyesebben tánc mellett világos viradtig eltartott.

— **A pénteki heti piac** igen élénk forgalommal végződött. — A produktumok minden faja és neme bőséggel elárasztotta a piacszert. — Átaljában az árak elég magasak voltak. — A gabona neműek hivatalosan jegyzékeltettek. Tiszta buza: 5.60 — 6 — Rozs: 4.60. 5.20 Árpa 5.20 5.90 — Zab: 3.40 — 3.60. Tengeri 5—80. 6.20 — Élő sertés 37. 38. kr kilóként.

— **Birtok változás.** Özv. Szkenderovics Sámuelné sz. Markovics Ágnes első köri lak-

házát a *Nemzeti Ciszinó* társaság 26000 forintért megvette 1895. évi ápril hó 24-ik birtokba vétellel. Az aláírás vasárnap történt meg, de a társaság tulajdonjoga egyelőre kétes amennyiben eladónő vezeték neve tévesen felcserélve lett.

— **A „Római Mozaik“.** Milkó Izidor jeles tollú írónk műve a Révai testvérek kiadásában és eléggé csinos kiállításban — mely a szabadkai nyomdákban talán tisztábban is elkészült volna — immár kikerült a „Franklin“ sajtója alól. Az érdekes és magas színvonalon álló vaskos könyv ára 4 korona.

— **Szigethy József** tanácsnok csakugyan kitérte a lábát. Ha még egyszer megteszi nem fogunk többé, mint a mult alkalommal, kétkedni.

— **A szabadkai iparos ifjak művelődési körének** m. hó 24-én tartott táncvizsgálma alkalmával utólag felülfizetett: Gálly György 10 korona.

— **A szinügyi bizottság** f. hó 23-án, vasárnap délelőtt a városháza tanácstermében ülést tartott, melynek kizárólagos tárgyát a jövő szini évadra hirdetett pályázat betöltése képezte. Pályázott hét igazgató, még pedig: Bokody Antal, Balogh Árpád, Veszprémy Jenő, Fűredy Károly, Deák Péter, Kömley Gyula és Halmay Imre. A bizottság természetesen a tanácsnak beterjesztendő javaslatában egyhangulag Halmayt jelölte meg, mint oly igazgatót, ki legteljesebb és biztosabb garanciát nyújt a város műigényeinek szem előtt tartására. A bizottság azonban oly megszorítással javasolja csak Halmaynak jövőre a szubvenziót megadni, ha Halmay még egy elsőrangú primadonnát szerződtet, s ha a tagok névsorát jövő évi márczius elsejéig bemutatja. Egyébként a bizottság nem hunyt szemet a különben derék társulat ama gyengeségei előtt sem, melyekre mi már legelső alkalommal rámutattunk. Bár e hibák iránt továbbra sem leszünk elnézők, mégis ily körülmények között helyesnek találjuk a bizottság választását, — egyébként alkalmadtán erre még visszatérünk; majd ugyanakkor

fogjuk indokolni, miért közöljük ama kevéreknek névsorát, kik e gyűlésen jelen voltak: Sziebenburger Károly Vojnits Félix, Dr. Demidor Imre, Dr. Petrovits Dusan, Frankl István, Haverda Boldizsár, Birkáss Lajos és Mamuzsich Ágoston.

Felelős szerkesztő:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Főmunkatárs:

MAMUZSICH BÉLA.

429 szám. 1894.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíróóság 1894. évi 63546/p. számú végzése következtében Dr. Horváth Jenő bpesti ügyvéd által képviselt Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezete javára Kmeth Márton és Imre ellen 1697 frt 96 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt s 809 frt 72 kr-ra becsült rövidárú cikkek, berendezés, vasnemű és álványokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a halasi kir. jbiróság 3664 1894. számú végzése folytán 1697 frt 96 kr. tőke követelés, ennek 1894. évi február hó 15. napjától járó 8% kamatai és pedig összesen 113 frt 25 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig Halason a helyszínén leendő eszközlésére **1894. évi december hó 27. napjának délelőtt 9 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Halason 1894. évi december hó 16. napján.

Rabszky Géza,
kir. jbirósági végrehajtó.

! Négy regény ingyen !

Felhívás

a művelt magyar olvasó közönséghez!

A «Képes Családi Lapok» jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család rendes házi barátja.

Köszönetet és elterjedést az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni, s e mellett az atyák, anyák és nagyanyák is mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találnak benne.

A «Hölgyek Lapja» című melléklet, a női tanácsadója és szellemi titkára.

A «Regény melléklet» évente négy díszes regénnyel a járók között a meg előfizetőit, szép színes borítékkal melyeknek egyenkénti bolti ára 1 frt, tehát összesen négy forint.

A «Boríték» tele van szórakoztató talányokkal s mulattató apróságokkal, kérdésekkel, feleletekkel, egy szóval a «Képes Családi Lapok» a legértelmesebb, a legérdekeltebb s mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap.

A képek a legelső művészek ecsetének köszönhetik létüket. A «Hölgyek Lapja» mellékletének dívtképei mindig a legjobb dívtknak mintái; így az 1894-ik évi első szám a következő tartalommal jelent meg: «Házmár és társa» regény Benicakné Bajza Lenkétől; «Ujév» költemény Ábrányi Emiltől; «A befelé fordított kép» novella Muray Károlytól; «A nő feladata» dr. Turnowsky Mórtól; «A sötét világ» Tolnay Lajostól; «Az ifjú anya» költemény dr. Feleki Sándortól; «Az álom» G. Diószeghy Mórtól; «Bál után» Mészáros Sándortól; «Az időről» szatira Jámber Lajostól; «A szép színész» regény Rudnyánszky Gyulától.

Előfizetési árak!

a «Hölgyek Lapja» című dívt. s «Regény»-melléklettel együtt	
Egész évre — — — — —	6 frt — kr.
Fél évre — — — — —	3 frt — kr.
Negyed évre — — — — —	1 frt — kr.

A «Képes Családi Lapok» hetilapból mutatószámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik ez iránt — tegyzéseiüben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

A ki három új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget utalványon egyszerre beküldi, annak elismerésül «egy díszes emlékkönyvet» küldünk.

— **A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 80 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; a ki 3 frt előfizetési összeget 40 kr csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két regényt küldünk elismerésül jeléül és a ki csak 1 frt 50 krny, negyedévi előfizetési díjat 20 kr csomagolási- és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.**

a «Képes Családi Lapok»

kiadóhivatala
Budapest, Vadász-utóza 14. sz. sajtóházában.

Krausz és Fischer

KÖNYVNYOMDÁJA SZABADKÁN

id. bajsai Vojnich Máté „Bárány“ szálloda melletti palotájában.

AJÁNLIJA

kitűnően berendezett, új és divatos betűkkel felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJÁT

a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Elvállal

minden a könyvnyomdai szakba vágó
nyomtatványokat a legszebb és legolcsóbb
kivitelben.

Nagy Választék a Legújabb Divatú
Eljegyzési Lapokban, Esketési és Bál Meghívókban.

NAGY RAKTÁR

LEVÉLPAPIR ÉS LEVÉLBORITÉKOKBÓL

ÉS

GYÁSZJELENTÉSEKBŐL.

Csinos falragasz bármily nagyságban.

Névjegy öt percz alatt készül el.

KARÁCSONY.

Ábrándok.

Megnyílt a napokban a közkönyvtár, s az ezt létesítő derék egyesület azon is fáradozik, hogy a milleniumra a könyvtárral kapcsolatban muzeumot is teremtsen Szabadkának.

Nemrég pedig a városi közgyűlés elhatározta, hogy a milleniumot megünneplendő, egy, a város történetével szorosán összefüggő történelmi kép megfestésére 4000 frtot megszavaz.

Ime, mennyit, én istenem, mily óriásit haladt az utolsó évtized alatt városunk.

Hát mertünk volna-e tíz év előtt ily merész gondolatra jönni, hogy nálunk valaha érdeklődés támad az irodalom, a tudomány és művészet iránt.

Lám, az utolsó 10 év alatt utolértük *Csantavért*: — nekünk is van közkönyvtárunk; ha nem is olyan hatalmas, de van.

Felülmultuk *Bajmokat*: — nekünk lesz muzeumunk a milleniumra; Bajmoknak aligha.

Lefőztük *Ludast*, — minekünk lesz a milleniumra monumentális festményünk, Ludasnak nem lesz.

De hát mit is akarna Ludas megfestetni, ha kiszurkolna is 4000

pengőket, mikor nincs az a mije van Szabadkának: — történelme, nevezetesen történelmi mozzanatai.

Ugy van; Szabadkának vannak világraszóló történelmi mozzanatai, a melyeket meg kell örökíteni.

Egy ilyen világtörténelmi mozzanat pl. a legutóbb befolyt hét országra szóló polgármesteri bankett.

Ekkor ünnepelte ugyanis városunk «szine-java» annak a nevezetes ténynek emlékét, hogy a polgármesteri trónra oly férfiú lépett 10 év előtt, a ki alatt Szabadka belépett a kultúraltalvak sorába.

Az előtt ugyanis — szégyen-nyalázat! — városunk lakossága nem érdeklődött egyébiránt, csak a bor, füst és botrány iránt, úgy hogy nemes székhelyünket «Botváros»-nak keresztelték el irigyeink.

De ime. Tempora mutantur. Ma mindenkit, a ki csak él és örül, hogy nemes városunk balsamos levegőjét szíhatja, ideges reszketés fog el, ha tudomány, irodalom és művészetről hall, s hajnaltól késő estig ostromolja kicsiny közkönyvtárunkat, nem elég tágas színházunkat, s boldog a ki bejuthat.

Mi több, a nép, az ő tudomány-szomjában, csapatosan jár, kel az utcákon, harsányon követelve; »Muzeumot nekünk, muzeumot!«

Valóban, ha a dicsőséges Úr Jézus Krisztus, kinek születése emlékét ma ünnepeljük, megengedi, hogy halhatlan érdemű polgármesterünk másodszer jubiláljon, Szabadka csak úgy hemzsegni fog a muzeumoktól, színházaktól és könyvtáraktól, s derék bunyóink akkor már czilinderben és frakkban — kerülik az egyetlen templomot.

Nincs-e tehát Szabadka történelmének világtörténelmi jelentőségű mozzanata?

Igen, igen, ennek a világraszóló bankettnek a milleniumra és a második millenium számára okvetlenül meg kell örökítenie.

De az isten szerelmére, hová gondolt a tisztelt közgyűlés, mikor erre a nagyszerű festményre csak 4000 frtot szavazott meg? Hiszen ennyi nem elég arra, hogy felséges polgármesterünk életnagyságú portréja elkészüljön.

Ezt a rongyos kis summát inkább adták volna a szegény közkönyvtárnak vagy új színházi díszletek beszerzésére,

TÁRCZA.

Munkács.

— Utí emlék. —
Irta: Kósa Barna.

Nagy emlékü hely, hol a honfoglaló ősök fáradaik után megpihentek s »fecerunt megnum áldomás«: légy üdvözölve!

Zrinyi Ilonának büszke kővára, annyi diadal színhelye — jelenleg halvány rabok tanyája — szent kegyelettel tekint faláidra a vándor, ki a délibábos alföld felől közelít feléd!

Ott üldögéltem a bátyui vasuti pályaház éttermében, várva a Munkács felé vivő vonatot. Nem sokáig kellett várakoznom, a vonat berobogott az állomásra s a kapus harsány hangon figyelmeztette az utasokat:

— Munkács, Lawoczne, Lemberg felé beszállani!

Szép kis utazás lenne, mondhatom, megérdemelné a költséget és fáradságot, de hát egyelőre csak Munkácsig megyünk, mert az újságíró tárczája még a mai zóna-világban sem igen bírja ki a hosszúság utazást.

S megindultunk Munkács felé. Ez még itt alföld; a beregi és ungmegyei síkság össze-

fogva; csak északon és keleten látszanak félkörben a hegyek, míg délfelé oly sima, egyenes a vidék, akár csak a *szabadkai* síkság, vagy a hortobágyi puszta.

Elérjük az első állomást: a híres Barkaszót. (Hírét onnan vette, mert a Debreczenben valamennyi beregi emberre ráfogták, hogy Barkaszón született. Én azonban nem értem, hogy mi különös viczcset találnak ebben, hiszen Barkaszónak nincsen furcsább neve, mint Kutya-Bagosnak, vagy Szuszko és Belebelének!) Majd Sztrabicsó-Gorond következik, mely név az alföldi ember fülének már valóban szokatlan.

Ezt elhagyva, gyorsan közeledünk a munkácsi hegyek felé s feltűnik a síkságból kiemelkedő magános hegyen a munkácsi vár.

A vár alatt elhaladva, melynek tornyait és piros tetőit a leáldozó nap bearanyozza, pár perc alatt Munkácsra vagyunk, hol az atyafiság nagy gaudiummal fogadja a fáradt utast két kocsival is kijönnek érte az állomáshoz, noha rendszerint gyalog szokott járni.

Voltam én már valamikor a 70-es évek vége felé Munkácsra, de ma már alig ismertem volna rá, annyira megváltozott.

Akkor még egy meglehetősen ronda, piszkos város volt, ma pedig már csinos vidéki várossá fejlődött. Emeletes házai szép számmal vannak, utcái is egyenesek s tisztaságukra is nagyobb gondot fordítanak, mint hajdan. Forgalma igen élénk s a galicziai vasutvonal megnyitása óta napról-napra emelkedik.

Lakói közül első helyen kell említenem a zsidókat, kik legnagyobb számmal vannak, még pedig többnyire kaftános prémsapkás, u. n.: *lengyel-zsidók*.

Ezek ugyanis azon utat követik, mint a melyet a honfoglaláskor Árpád vitézei követtek: Galicziából jönnek. Nagy számmal hullámoznak Munkács utcáin s örvendetes, hogy a magyar szó már körükben is hódít.

Csak nem kell velük németül beszélni (különben is elszaladnának Schiller és Goethe az ő német nyelvüktől), mert tudnak ők magyarul, vagy megtanulnak, ha gsáftet akarnak kötni.

Orosz (ruthén) is van Munkácsra bőven. Éppen bncsu-járás volt Munkácsra, így annál több orosz láthattam. Sajátságos, de azért megható melódiaju szoltárokat zengve, templomi zászlók alatt vonultak a templom körkerítésébe, hol ezerével telepedtek meg. Mikor jól kiéne-

mig a nagyszerű festmény elkészítésére legalább is 50.000 frtot. A mi netán fenmaradt volna, esetleg ki tellett volna belőle egy szobrocska Mária Teréziának. Vagy ejnye, ki is volt ez?

A millenium tehát fenségesnek ígérkezik, ha már városunk is ily fényes előkészületeket tesz megünneplésére.

Az ünnep azonban felséges polgármestertünk minden nagyszabású alkotásai dacára sem lesz teljesen méltó nemes városunkhoz. Zenta például lepipált bennünket.

Valami nagyszerűt, impozánsat, korszakalkotót kellene a következő közgyűlésen valakinek indítványozni!

Megvan!

Rendszeressünk a milleniumra mi is egy *kutya-bírói állást!*

m. b.

Halálra ítélve.

— Meg ne moczczanjon, szerencsétlen!

— De orvos ur, az istenért hisz'...

— Eh, lári-fári. Megtiltom, hogy még egy szót szóljon!

— Kérem, orvos ur, hiszen ez lehetetlen.

— Édes gyermekem, esedezem hát, ha önnek nem használ a parancsszó, tartózkodjék egy hangot is hallatni. Vagy erőnek erejével meg akar halni? Nos, ez a kívánsága minden pillanatban teljesezhetik...

És magában mintha így dünnyögött volna: «Szegény gyermek!» mig szemében a meghatottság könnyeit véltem fölfedezni.

— Orvos ur, édes orvos ur, az Ég szerelmére, mentsen meg! Én nem akarok meghalni!... Kötöztessen in-

kább e székhez s tömésse be számat, de ezt így én ki nem tudom állani.

— Fiatal ember! élete érdekében intem, mérsékelje hevét, s legyen szótlan, mozdulatlan mint a kő. A zsölyéhez, melyben ül, nem szabad önt köztöztetnem, mert a vérkeringésnek — érti? — nem szabad meg akadályoztatnia. Csak csendesesen, fiatal barátom; hisz' elvégre is 24 óra nem végtelen idő. Mi az a 24 óra? Csekélység, semmi, s önnek mégis — megváltás. Szót se! Az első szó halála lesz....

Még egyszer rám nézett, merően, hosszasan, aztán valami ürügy alatt, hogy ne kelljen elbucsuznia, eltávozott, miközben azt motyogta: „Szegény fiu, szegény gyermek!”

Magamra maradtam.

A szoba nagy volt s oly csendes, mint a sir.

Csak az óra ketyegett, mintha a perczeket számlálná, mely még hátra van életemből.

Minden egyes ketyegés mint halálharang zugott fülemben.

Merően az órára szegeztem tekintetemet, azon hiszemben, hogy így talán sikerül elszenderednem s a kínzó gondolatoktól megmenekednem. Pedig az orvos éberséget parancsolt.

Hanem az álom került.

E helyett úgy rémlett, mintha az óra mutatói végtelen hosszúra nőttek volna, s mintha egymást örülten kergetnék, hogy melyik ér hamarabb ahhoz a célponthoz, a hol a rettentő, hatalmas úr áll: a halál.

A halál! a halál!

Összerázkódtam.

Ugy rémlett, mintha kinyujtotta volna értem kezét, sovány, csontos újjait...

Sirni szerettem volna, de a félelem, a rémület elfojtotta könnyeimet.

Hogyan! Meghalni ily fiatalon, 20 éves korban, a mikor még úgyszólván nem is éltem....

Nem! én élni, élni akarok!

És miért kell meghalnom?

Mily vétket követtem el, hogy halált érdemlek?

Délután papírkönyvecskét varrtam magamnak; de gondolataim gyorsabban voltak újjaimnál, a tűt ajkaim közé vettem, — elábrándoztam, s ó borzalom, *lenyeltem a tűt....*

Ha most megmoccanok, ha most megszólalok, ha most elaludnék, — megszűntem élni.

Ime, egy egészséges haldokló.

E közben elmúlt egy óra, két óra, három óra, s én még mindig egyedül voltam kínzó tépelődéseim között.

Az orvos bizonytalán megtiltotta, hogy valaki belépjen hozzám.

Ekkor valami neszt hallok a hátam mögött, mintha az ajtó nyílnék...

Félhomály volt, s csakhogy éppen az alakokat ki lehetett tisztán venni.

Bátorságot vettem, hogy kissé félre fordítsam fejem, s bellé pillantsak a tükörbe.

Nagy ég! mit láttam abban!

Legelőször is magamat. Arczom sárga és dult, szemeim homályosak és tévetegek, homlokom redős vala!

Aztán megláttam azt, hogy az ajtó csendesen, lassan kinyílik, s egy bánatos, bájos szöszke női fej kandikál be, félénken, kíváncsian.

Ez ő! ez ő! szerelmem, életem, mindenem, — Mártha!

Felakartam ugrani, hogy elébe, ölébe, karjaiba rohanjak.

De különös, a kiállott borzalom, a r e t t e g é s z s i b b a d t t á t e v é

kelték és kitérdelpelték magukat, ettek, ittak, vigadoztak, mint a hogy már bucsujáráskor szokás.

A falusi népnek nincs is más mulatsága, mint a vásár, vagy a bucsu; miért kárhoztatnók tehát, ha mindkettőre örömetest eljár?!

A beregi orosz nép különben jó indulatu. Hire sincs köztük a magyarok iránti ellen-szenvnek, sőt velünk tartottak jó és rossz időkben. Rákóczy és Kossuth zászlói alatt bátran küzdöttek s ma is rögtön talpra állanak, ha „hi” a haza!” Sőt külsőleg is kezdenek már áthasonulni. Igaz, hogy láthatók köztük eredeti ősz sláv típusok, de olyanok is láthatók, kik külsőleg a magyar embertől alig különböztethetők meg.

A magyar falukkal szomszédos orosz faluk népe a magyar viseletet is kezdi felkapni; magyarul sokan tudnak közülnök, hiszen lejárnak hegyeik közül az alföldre aratni s ragad rájuk egy kis magyar szó. Ha magyar iskolákat adnának nekik: rövid idő alatt mind magyarrá válnék!

Az északkeleti vármegyénkben kevés a németesség, de Munkácson és vidékén németek is találhatóak. Vár-Palánka például, mely a munkácsi várhegy körül terül el, csaknem teljesen sváb. A német elem akkor került oda,

midőn a munkácsi uradalom a Rákócziak kezéből a gróf Schönborn-család tulajdonába ment át; de az új idők szelleme itt is kezdi éreztetni jótékony hatását s nem messze van azon idő, midőn a munkácsi uradalom ismét magyarrá válik.

A munkácsi magyarság zömét a kálvinisták képezik, kiknek itt virágzó egyházuk van. Munkácson tul nem találunk kálvinista egyházat, de magyarságot sem. Csak a faluk intelligenciája küzd erőfeszítéssel nagy magyarságának megővése s terjesztése mellett.

Munkácsot ezek szerint vegyes ajku nép lakja, de remélhető, hogy a munkácsi magyarság, kezét fogva a tiszaháti tiszta magyarsággal, mielőbb meghódítja, megmagyarosítja e vidéki várost, mely aztán a magyarságnak olyan védbástyája lesz, mint a milyen védbástyája volt a munkácsi vár a magyar szabadságharczoknak!

A munkácsi vár!

Mennyi emlék van ehhez füzve: dicsőséges és szomorú!

Munkácstól mintegy félóra járásnyira, a síkságból emelkedik ki a magános kup alaku hegy, melyet a vár hatalmas kőfalai koronáznak. Mellette a kanyargó Latorcza csörteti

kristálytisza habjait s a vár mint egy őrszem, messze tekint a síkságba. A ki ide építette, igen jól számított, mert e vár, uralja a vereckei szoros felől jövő galicziai utat, melyet annak ágyui tisztára söpörhettek. A madárnál egyéb nem jöhetett be ha a munkácsi vár ágyui megdördültek.

Hatalmas erősség volt a kősziklán emelkedő vár. Zrinyi Ilona két esztendeig védelmezte a németek ellen s akkor is csak árulás csikarta ki a kezéből. Ma már megszűnt erőd jellege, de azért még mindig olyan forma állapotban van, mint midőn a hős fejedelem asszony parancsnokolt falai között s nehéz ostromágyuk nélkül ma sem igen tudnák egy könnyen bevenni.

Kényelmes csigaut vezet föl a várhegy tetejére, honnan elragadó kilátás nyílik ugy a hegyek, mint a síkság felé. Északon és keleten csupa hegyek látszanak, míg nyugaton és délen szabad a láthatár. A vár egyik bástyafokáról a maga eredeti valóságában látszik az a körkép, Munkács gyönyörű vidéke, melyet Feszty Árpád megfestett s valóban nem nagy fantázia kell hozzá, hogy tájkép közepére oda képzeljük a honfoglaló magyarokat, hadvezető Árpádot, szilaj ménjén száguldva, mely földet

tagjaimat, s képtelen voltam megmozdulni.

Mártha, az édes Mártha, az okos Mártha, észrevette szándokom s elem futott:

— Az életedre, Jenő, mit akarsz tenni? Hát nem hallottad az orvos tanácsát és parancsát?

Ó az az orvos! Ha tudta volna ezt, minden bizonynyal megengedte volna, hogy legalább egy édes, oh kéjes csókkal feledtessem szenvedéseim.

Mártha lábaim elé ült és csevegni kezdett.

Jenőkém, ne busulj, megsegít téged is az a jószágos Ur az égben, s nem fogja engedni, hogy az az átkozott tükioltsa a te drága élted világát, mert akkor, istenem, akkor az én életemnek is vége... Vagy élhetünk mi egymás nélkül? Mondd Jenőkém, te tudnál élni nélkülem? De ne, ne szólj, nem szabad beszélned! Különben is százszor, meg ezerszer elmondtad ezt te is. Nem, nem Jenő, te nem halsz meg; élni fogsz, ha másnak nem, — nekem....

És térdeimre hajtván csókos kis fejét, zokogott szivből, keservesen...

Azt hittem, a szivem reped meg.

Sötét lett.

Mártha fölkel.

— Isten veled, Jenőm, bizzál Istenben és reméllj! Isten veled!

Elindult.

Hirtelen visszafordult.

— Jenő! Jenő, suttogó fojtott hangon, a sirástól elfuladva; hátha mégis a miatt a hitvány tü miatt meg kéne halnod, s mi így váljunk el, egy szó, egy kézszorítás, egy ölelés, egy... csók nélkül! Jenő, Jenő, kedves Jenő, nesze egy csók!

döbbsentve viszi urának fejedelmi hatalmát. — Igen, itt vezérlé népét honalapító Árpád

S mint az ős villám ragyogott markában aczéla, Párduca messze röptült suhogó szélszárnyon utána S fent a bus levegőt tegző lobogója hasítá.

Midőn fölérünk a várhegy tetejére, akkor látjuk, hogy mily hatalmas erősség volt ez s miként tudta azt Zrinyi Ilona két esztendeig védelmezni. Kettős, mély sánczárók veszi körül a várat s négy szögletén egy-egy hatalmas, négyszögletű bástya áll.

A falak, melyeknek szélessége több helyen meghaladja a másfél ölet, egyszerűen oda vannak ragasztva a kősziklához, úgy hogy a földrengés is alig tudná azokat ledönteni. Itt ott a falak 4—5 emelet magasságra emelkednek s az óriási terméskövek, melyekből azokat építették, valóságos sziklatömeggé forradtak össze.

Áthaladva két hidon, melyek a sánczárkok felett átvezetnek, az első kapuhoz érünk, melyre föl van írva:

Magyar kir. országos fegyvertétel.

Tehát közönséges rabok laknak ott, hol hajdan a szabadság hősei csörgették fegyverüket s esküdtek halált a német fejére!

(Folytatjuk.)

És odafutva hozzám, szenvedélyesen átölelt, ajkainkat összeforrasztottuk, s megfelejtkeztünk mi orvosról, életről, halálról, mindenről....

Sötét volt....!

Mártha egyszerre nagyot sikolt.

— Mi az, mi baj? kiáltom.

— Ah, csekélység, valami nagyon megszur, azt hiszem vérzik is; mi ez, itt volt a ruhádon... nini egy tü, egy tü.

Ah! Felsikoltottam.

— Hiszen e szerint én csak... én csak a czérnát nyeltem le...!

M. B.

Melyik nagyobb?

— Allegorikus mese. —

•Mindennek inkább, csak embernek ne! — sóhajtottam fel gyakran keserűen. Torkig voltam az emberi nem gazságával.

Egyszer, midőn éppen karszékemben ábrándoztam, iszonyú zúgás támadt, menyei harsonák zendültek meg, s megjelent Isten az ő angyalaival, kiket másképp erőknél neveznek.

•Nos — mondá Isten az ő jószágos hangján, mire én földig borultam előtte, — hát te nem vagy megelégedve emberi voltoddal? Ember! ne zúgolódj! Vagy akarod tán, hogy szabaditól elküldjem érted a halált? •Ah, kegyelem mindenható Atyám, csak ezt ne...! — sikoltám reszketve, s arcomat a földhöz nyomtam, hogy ne lássam a rémitő ellenség közeledtét.

•Halljuk tehát, mi a kívánságod, fiam? •

•Mi-e? S megadod hőnyörületesszívű Istenem? kiáltottam örömszökellve, felütvén fejemet. — Bocsáss meg Istenem, de én... én nagyon telhetetlen vagyok... én olyan valami szeretnék lenni, a kire az egész világ bámulva, gyönyörrel tekint, s a ki véghetetlen magasságban — elérhetetlenül — lebeg az emberek fölött, s mosolyogva hinti rájuk áldó sugarait — — talán egy csillag... •

— •Amen! — mondta rá a Bölcse-ség, s újra megzendültek az égi harsonák; de én alig hallottam a menyei zenét, mert Isten angyalai telemeltek, s oly gyorsasággal repültem a végtelen űrben, hogy elaléltam.

Mire föleszméltem, már senki sem volt körülöttem.

Úr Isten! de mit kellett tapasztalnom! Én már nem voltam ember, hanem egy iszonyú, iszonyú tűz- és látatömeg, maga a pokol. Mikor szétnéztem, nem láttam semmit, csak előttem iszonyú feketeséget, s a parányi, fényes pontokat... •

Ah, tehát való, én csillag vagyok! kiáltottam boldogan, s ugrándozni akartam örömemben, — de nem tehettem, valami, valami hatalmas erő vasmarokkal tartott, s húzott magához

— és én felé rohantam iszonyú, rémletes sebességgel.

Ámde hiába kutattam lebilincsező uramat, nem láttam senkit sehol. Belébámultam az örökkévalóság- és végtelenségbe... Most már egy keserű tapasztalat zavarta boldogságomat: nem vagyok már szabad, rab vagyok, rab, — holott mint ember... ah!

Csupán az az édes tudat mérséklé ennek keserűségét, hogy én im irigyelt, tündöklő csillag vagyok, egy mérhetlen nagy izzó világtest, egy nap, a ki im a világosságot osztom a világnak...

Igen, én vagyok a világ világossága! •

Valóban? De vajjon így van-e ez? Hiszen bármerre tekintek, sehol semmit sem látok. Mindenütt végtelen űr és sötétség... Azok az apró fénylő pontocskák hátha szintén oly hatalmas napok, mint én.

Szegények, mit ér, ha nagyságukat éltető sugaraikat senki sem bámulhatja, áldhatja! — Mit? Szegények? hátha én is csak olyan szegény vagyok, hátha az én szétsugárzott roppant hőmet sem élvezi senki, hanem széteszik a Mindenségbe, a végtelenségbe...? Hátha én is csak olyan kicsiny pont vagyok, s azért látom magam oly nagyok, mert én vagyok az, a ki magamat vizsgálom, s az én mindig oly szépnek, nagyok, hatalmasnak tetszik... •

És ha igazán óriás volnék is, — mit ér, ha nincs mihez hasonlítani magam. Hát van-e nagyság a végtelenségben. A végtelenben nincs nagyság, — ott minden csak parány. Nagyobb vagyok én egy leb-paránynál?

Vigasztalhatatlan lettem.

Szerettem volna meghalni.

Nem lehet! A végtelenség és örökkévalóság nem ismeri a halált.

Örökké élni, soha, soha meg nem halni, nem látni, nem hallani mást csak önmagát, s egy örökkévalóságon át a rabszolga erő rabszolgája lenni, — van-e ennél nagyobb nyomorúság?!

•Istenem, könyörületes Istenem... siránkoztam, •ments meg! •

És a jó Isten megint megjelent dicsőségesen angyalaival, az erővel. Bámulva tapasztaltam, hogy most is oly törpe vagyok Istenhez, mint mikor ember voltam.

•Kegyelem, mindenható Atyám, rebegém kérdő szavára, — én nem szeretek napnak, csillagnak lenni, iszonyú kín az. Inkább lennék a Föld legutolsó láthatatlan férgé, megvetve, utálva, gyalázva mindenkitől, nevezzenek bár az élet vérszopójának, a szellem, a test gyilkosának, — csak ez ne legyen: ily ragyogó, irigyelt, hatalmas nap!... •

•Úgy legyen! — mondta rá másodsor a világ mindenható Ura, s mire

újra megzendült az égi kar, engem már megragadtak az angyalok, s ismét oly gyorsasággal repültünk az űrben, hogy eszméletemet vesztem.

Egetverő üdv-kiáltások tértettek magamhoz. „Üdv neked dicső király! Hozsanna neked világ Ura! — Kinyitottam szemeimet, de majd elájul-rémületemben, midőn körültekinték.

Undok féreg-sereg zsibongott körülöttem. Száz, meg ezer lába volt valamennyinek, s testük undok felpuffadt.

„Hol vagyok, s kik vagytok ti? — kérdém borzadva.

„Hogy kik vagyunk? — bámultak, — hát a Föld, a világ rettegett urai: bacillusok, s te a mi dicső fejedelmünk. — Hogy hol vagyunk? — Hát egy óriási végtelen tengerben, a mit az emberek úgy hívják: vízcsepp. Nézd, nem végtelen-e a mi birodalmunk — se lent, se fönt határ! — Hozsanna neked, hozsanna! — orditá a milliányi sereg.

Iszonyú! Tehát én bacillus vagyok! Kétségbeesve néztem végig magamon. Semmi kétség! Millió lábam, rémitő potrohom. De a mint így néztem, néztem magamat, lassankint beletörődtem helyzetembe. Sőt kezdtem észrevenni, hogy én szép vagyok. A mint pedig a többiekre pillantottam, láttam, hogy én majdnem kétszer akkora vagyok, mint bármelyikük. Egy bacillus-óriás. Tehát ezért lettem én az ő királyuk!

Bacillus-király! Egy hatalmas király, a világ leghatalmasabb fejedelme, a ki láthatatlan egész óriási birodalmával együtt s így játékszerrel elpusztíthatja ellenségeit.

Mig ezen gondolkoztam, szinte fel-dagadt keblem a kevély büszkeségtől.

„Jertek tehát hű alattvalóim, igázzuk le ezt a nyomorult világot! — kiáltottam zsarnoki göggel, mire az én „országom“ egetverő éljenzéssel zúdult utánam és felzengett a *mi* Hymnusunk:

„Mi vagyunk a világ urai

„Mi vagyunk a világ világossága!...“

M. B.

Nyilttér.*)

Tek. Szerkesztő Ur!

A „Szabadság“ f. é. 49. számában egy nyilt levél jelent meg, melyben „Egy jelen volt“ Szalay Mátyás rendőrkapitány urat a „Pest“ kávéházban divó hazard kártyajátékokra figyelmezteti.

Ezen nyilt levél szerzőjének többeket, s ezek közt engem is gyanúsítottak, mely méltatlan gyanu ellen a magam részéről tiltakozom és azt szemérmellen rágalomnak nyilvánítom.

Szabadság, 1894. december 19-én.

A tek. szerkesztő úr tisztelője
Pacher László.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

1978/1894. tk.

Árverési hirdetés.

A kunhalasi kir. járásbíró mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy Király Gy. István végrehajthatónak Gusztus Lajos végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a halasi kir. járásbíró területén levő Halas város határában fekvő, a halasi 2838 sz. tkvben A † 9132/c hrsz. Kovács Judit Gusztus Lajosné nevében álló 1 hold 487 □ öl legelőre 5 frt 50 kr. kikiáltási árban, ugyanazon tkvben A † 3837 hrsz. a ugyanannak nevében álló 1005 □ öl szőlő és szántóföldre 134 frt 20 kr. kikiáltási árban, — a halasi 8359 sz. tkvben A † 844/a/34 hrsz. a ugyanannak nevében álló 240 □ öl II. tizedbeli beltelekre és házra 341 frt kikiáltási árban, ugyanazon tkvben A † 4479 hrsz. a ugyanannak nevében álló 784 □ öl szőlő földre 99 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy ezen ingatlanok az 1895. évi január hó II. napján d. e 9 órakor a kir. járásbíró helyiségében az 5 frt 50 kr, — 134 frt 20 kr, — 341 frt és 99 frt utóajánlati árakon alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 60 krt, — 14 frt, — 35 frt, — 10 frtot készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 107. §-a értelmében a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Halas, 1894. évi október hó 1-én.
Kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Tomcsányi,
kir. járásbíró.

A „FŐVÁROSI LAPOK“

mely 31 éven át Magyarország egyetlen szépirodalmi napilapja volt, december 16-án politikai tartalommal bővül s e naptól kezdve mint

politikai és szépirodalmi napilap

jelenik meg.

A művelt és előkelő magyar közönség szalon-lapja.

Minden politikai párttól teljesen független, szókimondó ujság.

Szerkeszti **PORZSOLT KÁLMÁN** Kiadja az **ATHENAEUM r.-társ.**

A magyar szépirodalom összes kiváló tehetségei s a politikai irodalom jelesei pártkülönbség nélkül legérdekesebb munkáikat a „Fővárosi Lapok“-ba írják. — Megjelenik minden nap, finom papíron.

Terjedelme megnövekedett.

ELŐFIZETÉSI ÁRA OLCSÓ: egy hóra 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 59 kr, félévre 7 frt.

Egyes számok minden lapelárusítónál kaphatók.

Kedvezmény a „FŐVÁROSI LAPOK“ előfizetői számára:

Leszállított áron rendelhetik meg Magyarország leggazdagabb divatlapját, a „MAGYAR BAZÁR“-t, mely hetenkint jelenik meg. A „Fővárosi Lapok“ és „Magyar Bazár“ együttes előfizetési ára negyedévre 5 frt.

Kivánatra mutatványszám.

A „FŐVÁROSI LAPOK“ kiadóhivata, Budapest, Ferencziek-tere 3. szám.